

NYTT fra NIVA**- NIVA nasjonalt referanse-
laboratorium**

Justervesenet har utpekt Norsk institutt for vannforskning (NIVA) til norsk referanselaboratorium ”med ansvar for referansemetoder og deres sporbarhet for bestemmelse av metaller og næringssalter i vann”. NIVA blir dermed en del av Meterkonvensjonens avtale om gjensidig anerkjennelse av måleresultater.

Pålitelig analyse og kontroll av drikkevann og avløpsvann er av grunnleggende betydning for helsesituasjonen i befolkningen, og EØS-avtalen stiller krav til Norges infrastruktur på området, bl. a. gjennom direktivet for vannkvalitet. NIVA har omfattende oppgaver innen vannanalyse. Instituttet har ledet og deltatt i internasjonalt samarbeid i



Figur 1. Direktørene Ellen Stokstad, Justervesenet, og Odd Skogheim, NIVA har signert avtalen om NIVA som nytt referanselaboratorium.

mange år, og har dokumentert sin kompetanse ved å delta regelmessig i sammenlikningsmålinger sammen med tilsvarende laboratorier i andre land, med gode resultater.

Ved utpekingen forplikter NIVA seg til å vedlikeholde referansemetoder og sporbarheten til "det høyeste internasjonale nivå", som er SI-enhetene eller anerkjente, sertifiserte referansesmaterialer. NIVA forplikter seg også til å opprettholde et kvalitetssystem i henhold til ISO 17 025. Instituttet skal tilby analyser og målinger for å gi sporbarhet til andre norske prøvingslaboratorier, og kan formidle kunnskap innen sitt fagfelt.

NIVA leder eller deltar i store prosjekter i Norge og internasjonalt innen overvåking av biologisk mangfold både i ferskvann og marint, miljøgifter, undersøkelser av avløpsvann og drikkevannsressurser. Det har viktige oppgaver knyttet til EUs vanddirektiv.

Instituttet var blant de første i landet med akkreditering, allerede i 1993. Nylig deltok NIVA med gode resultater i en sammenliknende laboratorieprøving arrangert av den europeiske måleteknikkorganisasjonen EURAMET. 32 laboratorier fra 18 land gjorde meget nøyaktige målinger på vannprøver med små, ukjente konsentrasjoner av tungmetaller.

NIVA blir en del av Meterkonvensjonens avtale om gjensidig anerkjennelse av måleresultater ("Mutual recognition arrangement", MRA). Målet med avtalen er å sikre at nasjonale målenormaler er ekvivalente, og at

kalibrerings- og målesertifikater anerkjennes over landegrensene. Dette gir et sikkert teknisk fundament for myndigheter, næringsliv og andre interessenter ved internasjonal handel, krav til miljø med mer.

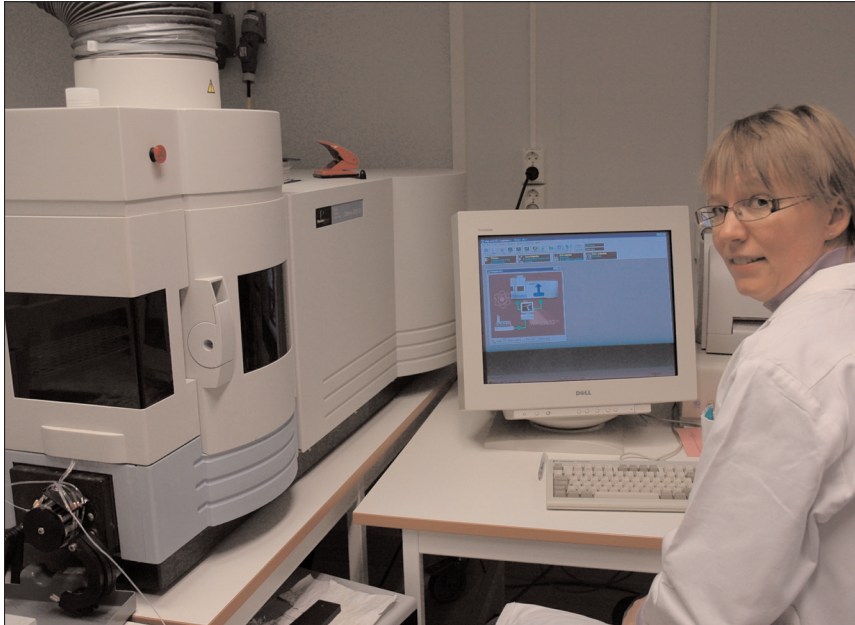
MRA-avtalen er signert av 74 nasjonale måleinstitutter fra 46 medlemsland i Meterkonvensjonen, 26 assosierte stater og to internasjonale organisasjoner. Den omfatter dessuten 123 utpekte institutter.

Resultatene fra sammenlikningsmålingene kan være utgangspunkt for at NIVA registreres i Meterkonvensjonens internasjonale database med sin "beste måleevne" for et antall analyser.

- Utpekingen av NIVA gir instituttet ytterligere internasjonal anerkjennelse. Det vil være nyttig overfor våre kunder, for generell profilering utad og for intern motivering. Vi er også interessert i å kunne delta i EUs store forskningsprogram European Metrology Research Programme (EMRP), sier NIVAs direktør Odd Skogheim. (For informasjon om EMRP se Kjemi nr 5, september 2008, s. 14).

Fra tidligere er Statens strålevern utpekt som referanselaboratorium for målinger av ioniserende stråling og radioaktivitet, og Norsk institutt for luftforskning (NILU) er utpekt for ozon-målinger i luft.

- Vi ønsker NIVA velkommen som utpekt referanselaboratorium, sier Justervesenets direktør Ellen Stokstad. - NIVA er kjent som et meget kompetent miljø innen sitt område, og deres deltakelse i



Figur 2. Torgunn Sætre, leder for seksjon for analytisk kjemi, ved NIVAs avanserte ICP-AES-instrument for analyse av metaller i vann, sedimenter med mer.

fagmiljøet i Meterkonvensjonen vil være en styrke for Norge. Det er også markering av Norge som avansert teknologinasjon og kan gi oss øket innflytelse. Vi har senest sett det ved at kontaktpersonen i Statens strålevern skal overta ledervervet i

EURAMETs tekniske komité for ioniserende stråling (TC-IR), fra juni i år.

Leif Halbo, Justervesenet og Håvard Hovind, NIVA